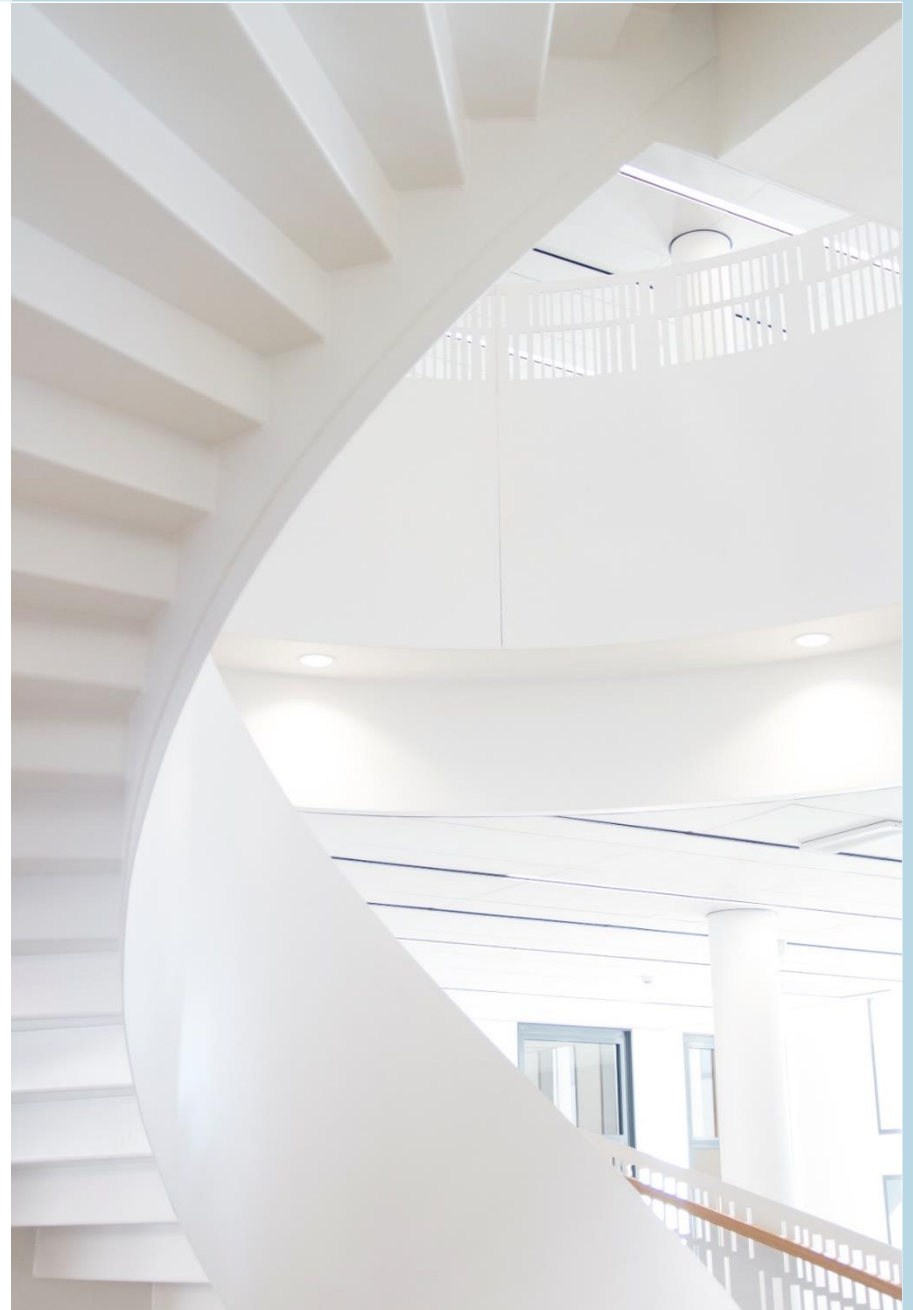

Kokemuksia ja näkökulmia maksullisten e- aineistojen kuvailusta

Yhdessä eteenpäin korkeakoulujen
Melinda-Koha-kuvailutyössä 20.4.2021

Irina Vikman

HAMK Kirjasto- ja tietopalvelut

Koha-kuvailuun siirtyminen

- Koha otettiin HAMKissa käyttöön lokakuussa 2018
 - Siirryttiin nopealla aikataululla (testaus ja lyhyet koulutukset)
 - Tiedot siirrettiin Voyagerista Kohaan
- Ei suurta muutosta kuvailutyössä
 - Bib-tietueiden kuvailu tehdään Melindaan Alephissa kuten aiemminkin
 - HAMKissa vain sähköisen arkiston opinnäytetyöt ja tietokannat kuvaillaan suoraan Kohassa
 - Kohassa hallinnoidaan kokoelmiin liittyvät tiedot: varastotiedot e-aineistoilla
 - Lisensoidut e-aineistot hallinnoidaan SFX:llä. Niiden metatietoja ei tuoda Alephiin eikä Kohaan.

Kuvailu ja kokoelmatyö – mikä helpottui

- Kohassa eri selainikkunoissa tai välilehdissä on helppo siirtyä tehtävästä toiseen
- Selainohjelmaa käytettäessä helppo viitata tiettyyn teokseen kopioimalla linkki selaimen osoiteriviltä
- Kohan taannoksen versiopäivityksen jälkeen on helpompi liikkua luetteloitipohjassa, kun tietyllä välilehdellä haluamaansa MARC-kenttään pääsee suoraan klikkaamalla kentän numeroa (ei enää sivun rullausta kuten edellisessä Koha-versiossa)

Kuvailu ja kokoelmatyö – mikä hankalampaa

- Kohan MARC-tallennuspohjien muokkaus on hankalaa. Vaatii ylläpitäjän oikeudet.
- Indikaattorit eivät tule suoraan MARC-pohjista, kun primäärikuvaillaan Kohassa
- Hiirellä klikkaamista on aiempaa enemmän, esim. kiinteämittaisissa kentissä
- Varastotietueita pitää muokata ”käsini”
- Varastotiedoista pääsana (852 \neq i) ei tule näkyviin Finnassa

E-kirjojen kuvailu: Muuntaja (1)

- Jos teos löytyy jo painettuna Melindasta, Muuntaja-ohjelman (<https://muuntaja.melinda.kansalliskirjasto.fi/#/>) avulla painetun tietueesta voi tehdä e-kirjatietueen. Ohjeita: <https://www.kiwi.fi/display/melinda/Muuntaja-ohjelma%3A+tietueiden+muunnokset>
- erittäin kätevä työkalu, mutta tarkkuutta vaaditaan eli uuden e-kirjatietueen tiedot kannattaa tarkistaa tietyiltä osin
- Muuntaja tekee automaattisesti O20 -q PDF. Tämä ei aina pidä paikkaansa (esim. Ellibs-kirjoista suuri osa nykyisin EPUB-muodossa, Alma Talentin Verkkokirjahyllyn ja Bisneskirjaston ja Kauppakamarin Ammattikirjaston kirjat HTML-muodossa)

E-kirjojen kuvailu: Muuntaja (2)

Alkuperäinen tietue

```
LDR 0000cam^a22006134i^4500
001 017549533
005 20210319165741.0
007 cr|||||
008 210319s2021^^^fi^|||o|||0||f
in|c
020 a 978-952-246-680-8
    a PDF
037 b Kauppakamari
    s FI-Xamk
040 a FI-Xamk
    b fin
    e rda
041 0 a fin
084 a 69.21
    z ykl
100 1 a Lindblad, Ulrika,
    e kirjoittaja.
245 10 a Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätös
    c käytännönläheisesti /
    c Ulrika Lindblad.
250 a 2., uudistettu painos.
264 1 a [Helsinki] :
```

Korjattu tietue

```
LDR 0000cam^a22006134i^4500
001 017549533
005 20210322092940.0
007 cr|||||
008 210319s2021^^^fi^|||o|||0||f
in|c
020 a 978-952-246-680-8
    a HTML
037 b Kauppakamari
    s FI-Xamk
040 a FI-Xamk
    b fin
    e rda
    e FI-Hamk
041 0 a fin
084 a 69.21
    z ykl
100 1 a Lindblad, Ulrika,
    e kirjoittaja.
245 10 a Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätös
    c käytännönläheisesti /
    c Ulrika Lindblad.
250 a 2., uudistettu painos.
```

E-kirjojen kuvailu: Muuntaja (3)

- Jos haluaa e-kirjatietueeseenkin sisällysluettelon, Muuntaja ei automaattisesti poimi painetun tietueen 505-kenttää e-kirjatietueeseen. 505 täytyy itse siihen poimia.
- Muuntajan jäljiltä asiasanat ovat e-kirjatietueessa aakkosjärjestyksessä
- Kehitysehdotus: äänikirjojen määrän huomattavasti lisääntyttä muunnos äänikirjatietueeksi olisi tarpeen

E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (1)

- Tapanani hyödyntää aiempien e-kirjojen kuvailua. Poimin tietokannasta jonkin aiemman saman e-kirjapalvelun e-kirjan ja vertailen rinnakkain Alephissa tietueita, että kaikki tarvittavat kentät tulevat uudenkin e-kirjan kuvailuun.

```
LDR 0000cam^a22006134i^4500
001 017549533
005 20210319165741.0
007 cr|||||
008 210319s2021^^^fi^||||o|||||0||0f
in|c
020 978-952-246-680-8
PDF
037 Kauppakamari
FI-Xamk
040 FI-Xamk
fin
rda
041 0 fin
084 69.21
ykl
100 1 Lindblad, Ulrika,
kirjoittaja.
245 10 Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätös
käytännönläheisesti /
Ulrika Lindblad.
250 2., uudistettu painos.
264 1 [Helsinki] :
```

```
LDR 0000cam^a22005654i^4500
001 017516083
005 20210302154218.0
007 cr^|^|
008 210215t20202020fi^a^^^o^^^000^
0^fin^^
020 978-952-246-638-9
HTML
035 (FI-MELINDA)017516083
037 Kauppakamari
FI-Hamk
FI-Xamk
FI-Vaz
040 FI-Hamk
fin
rda
041 0 fin
080 1 343
1974/fin/fennica
FENNI<KEEP>
084 33.5
ykl
084 35.7
```


E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (2)

- Kohassa myös tapanani ottaa uuden e-kirjan rinnalle toiselle välilehdelle jokin aiempi, lähimenneisyydessä kuvailtu saman palvelun e-kirja ja rinnakkain vertailla Kohassa tietueita, että kaikki tarvittavat kirjastokohtaiset kentät (esim. 540, 856) tulevat samalla tavoin uudenkin e-kirjan kuvailuun
- Vanhemmasta e-kirjatietueesta avaan muokkaustilassa kentän 540
Huomautus käytön ja kopioinnin ehdoista

E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (3)

+ Uusi Muokkaa Tallenna Lisää koriin Lisää listaan Tulosta

Talousrikokset / Juha-Matti L

Muokkaa tietuetta

- Muokkaa niteitä
- Muokkaa niteitä eräajossa
- Poista niteet eräajossa
- Liitä nide
- Muokkaa uutena kopiona
- Korvaa tietue Z39.50/SRU-kyselyn kautta
- Poista tietue
- Poista kaikki niteet

Tekijä(t): Lau...
Aineistolaji: ...
Kieli: suomi.
Julkaisutiedot: [...]
Tekijänoikeusvu...
Kuvaus: 1 verk...
Sisältötyyppi: te...
ISBN: 978-952-...
Asiasanat: ham...
Additional phys...
Linkit: [Klikkaa tästä](#)
Sisältö:

Tallenna Q Replace record via Z39.50/SRU search Asetukset: Peruuta

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

500 501 504 505 506 508 509 511 518 520 521 522 524 526 530 533 538 540 541 546 555 556 562 563 583

585 586 588

538 ? - SYSTEM DETAILS NOTE

540 ? - TERMS GOVERNING USE AND REPRODUCTION NOTE

3 Materials specified Kauppakamari

5 Institution to which field applies FI-Hamk

c Authorization Hämeen ammattikorkeakoulun lisenssi

u Uniform Resource Identifier <https://kauppakamaritieto.fi/fi/yleiset-elementit/kayttoehdot/>

E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (4)

- Sitten otan samalla tavoin uuden e-kirjan tietueen auki samasta kohdasta (kenttä 540) ja kopioimalla ja liittämällä vien samat tiedot sen luettelointipohjaan
- Rullahiirellä tekstien kopiointi ja liittäminen käyvät nopeasti
- Kohassa merkitään kirjastossamme maksullisen e-kirjan linkki myös bib-tietueeseen. Siinäkin aiempi tietue apuna, kun siitä saa kopioitua proxy-linkin alkuosan uuden e-kirjan linkkiä varten.

E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (5)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
800	810	811	830	856	866	886	887	896	897	898	899

≡ **830** ? - SERIES ADDED ENTRY--UNIFORM TITLE

≡ **856** ? - ELECTRONIC LOCATION AND ACCESS

≡ u Uniform Resource Identifier

≡ 3 Materials specified

≡ y Link text

≡ z Public note

≡ **866** ? - TEXTUAL HOLDINGS--BASIC BIBLIOGRAPHIC UNIT

E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (6)

- Uuteen e-kirjaan kopioitu proxy-linkin alkuosa ja linkin loppuosa kopioitu tässä tapauksessa kirjan osoiteriviltä:

Tallenna Asetukset:

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

800 810 811 830 856 866 886 887 896 897 898 899

≡ 811 ? - SERIES ADDED ENTRY--MEETING NAME

≡ 830 ? - SERIES ADDED ENTRY--UNIFORM TITLE

≡ 856 ? - ELECTRONIC LOCATION AND ACCESS

≡ 3 Materials specified

≡ u Uniform Resource Identifier

≡ y Link text

≡ z Public note

E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (7)

- Olen varmuuden vuoksi toisessa selaimessa (kuin missä kuvailtava uusi e-kirja on auki) vielä testannut, että uuden e-kirjan proxy-linkki toimii. Sitten olen tallentanut uuden e-kirjan bib-tietueen.
- Uuteen e-kirjaan lisätään myös varastotietue (holdings record). Olen ottanut Kohassa toiselle välilehdelle saman palvelun aiemmasta e-kirjasta varastotietueen auki malliksi uuden e-kirjan varastotietueelle.
- Varastotietue-esimerkissä hyödynnetty KUMEEAn varastotietojen ohjetta: <https://www.kiwi.fi/display/kumeea/Varastotietojen+ohje>

E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (8)

000 - Nimiö

07-08 - Undefined

0-4 Tietueen pituus	(täytetty automaattisesti)
5 - Record status	n - Uusi ▾
6 - Type of record	x - Single-part item holdings ▾
9 - Character coding scheme	a- UCS/Unicode (täytetty automaattisesti)
10-16 - indicator/subfields/size	(täytetty automaattisesti)
17 - Encoding level	3 - Holdings level 3 ▾
18 - Item information in record	n - No item information ▾
19 - Undefined	
20-24 - entry map & lengths	(täytetty automaattisesti)

OK

Peruuta

E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (9)

008 Kiinteämittaiset kentät

00-05 - Date entered on file	210322
06 - Receipt or acquisition status	2 - Received and complete or ceased ▾
07 - Method of acquisition	p - Purchase ▾
08-11 - Expected acquisition end date	<input type="text"/>
12- General retention policy	0 - Unknown ▾
13 - Policy type	# - No information provided ▾
14 - Number of units	# - No information provided ▾
15 - Unit type	# - No information provided ▾
16 - Completeness	4 - Not applicable ▾
17-19 - Number of copies reported	<input type="text"/>
20 - Lending policy	u- Tuntematon ▾
21 - Reproduction policy	u- Tuntematon ▾
22-24 - Language	<input type="text"/>
25 - Separate or composite copy report	1 - Composite copy report ▾
26-31 - Date of report	210322

OK

Peruuta

E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (10)

- Vanhemman e-kirjan varastotietueesta kopioidaan ja liitetään pääsyräjoitushuomautus uuden e-kirjan vastaavaan:

Edit holdings record number 69993

Tallenna Asetukset: Peruuta

0 5 8

506 506 538 541 562 563 583

Osa 5

506 ? - RESTRICTIONS ON ACCESS NOTE
a Terms governing access

Käytettävissä HAMK:n verkossa tai etäyhteyden kautta

506 ? - RESTRICTIONS ON ACCESS NOTE
a Terms governing access

Available only in the HAMK network or through remote access

E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (11)

- Uudessa varastotietueessa kokoelma (852 #b) on jo valmiina, mutta 1. indikaattori merkittävä itse ja hyllysijainti valitaan alasvetovalikosta tai sen voi saada nopeamminkin näkyviin kirjoittamalla sijainnin alkua:

≡ 852 ? 8 - LOCATION

≡ a Location

≡ b Sublocation or collection

HAMKin kirjasto

≡ c Shelving location

verk

Verkkoaineisto

≡ g Non-coded location qualifier

E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (12)

≡ 852 ? 8 - LOCATION

≡ b Sublocation or collection

≡ c Shelving location

≡ h Classification part

≡ i Item part

≡ a Location

—

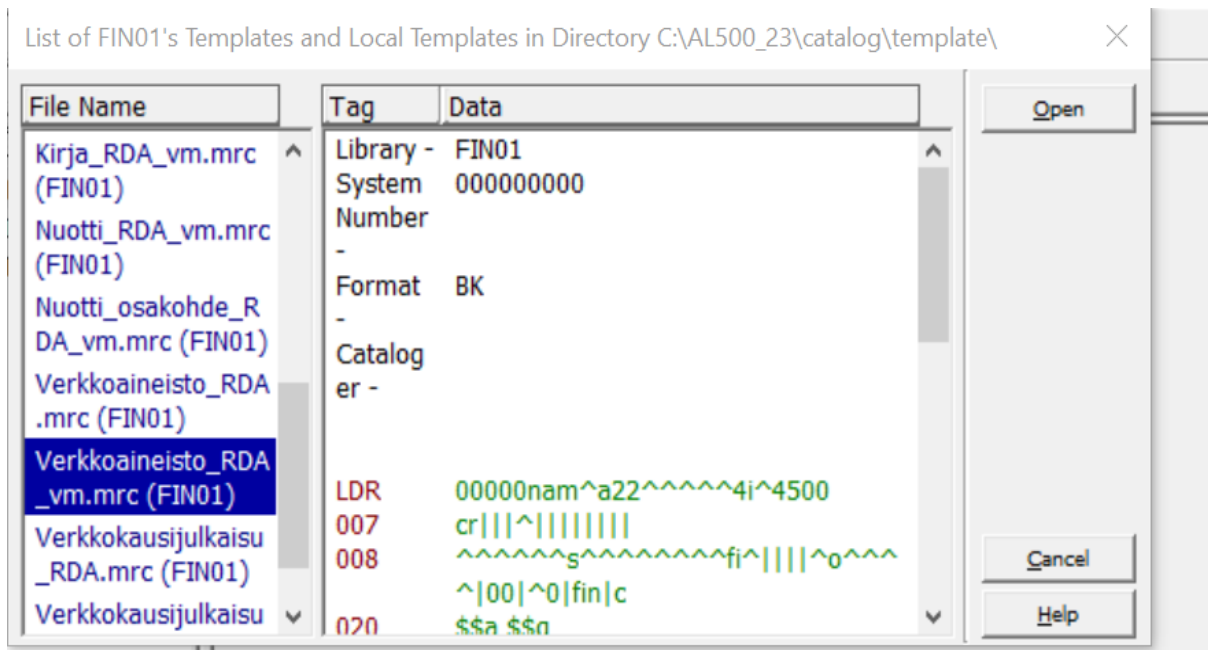
E-kirjojen kuvailu: aiempien tietueiden hyödyntäminen (13)

- Jos haluaa nopeuttaa varastotietueen kuvailua, sen voi aloittaa myös 8-välilehdeltä ja kentästä 856, kun bib-tietueen kuvailun jälkeen e-kirjan kopioitu linkki on vielä muistissa oman koneen leikepöydällä:

	0	5	8										
842	843	844	852	853	854	855	856	863	864	865	866	867	868
r	Settings												
s	File size												
t	Terminal emulation												
u	Uniform Resource Identifier												
	https://ezproxy.hamk.fi/login?url=https://kauppakamaritieto.fi/ammattikirjasto/teos/pien-ja-mikroyrityksen-tilinpaatos-kaytannonlaheisesi												
v	Hours access method available												

E-kirjojen kuvailu: Alephin tallennuspohja (1)

- Uuden e-kirjatietueen tekemisessä voi hyödyntää myös Alephin e-kirjan kuvailupohjaa: Cataloging -> Open Template:

E-kirjojen kuvailu: Alephin tallennuspohja (2)

```
LDR 0000nam^a22^^^^^4i^4500
007 cr||||^|||||||
008 ^^^^^^s^^^^^^^^^^fi^||||^o^^^^^|00|
    ^0|fin|c
020
037
040
    fin
    rda
041 0
080
084
100 1
245 10
    :
    /
TPL
    =====
    =====
TPL a Verkkomonografiajulkaisu, RDA, esitytetyt
    valimerkit.
TPL a
    =====
    =====
264 1 a :
    b ,
    c
```

```
=====
264 1 a :
    b ,
    c .
264 4 c 
300 1 a 1 verkkoaineisto :
    b
336 a teksti
    b txt
    z rdacontent
337 a tietokonekyttoinen
    b c
    z rdamedia
338 a verkkoaineisto
    b cr
    z rdacarrier
588
600 14 a
648 7 a
    z yso/fin
650 7 a
    z yso/fin
651 7 a
    z yso/fin
776 08 1 Painettu:
    z
856 40 u
    y Linkki verkkoaineistoon
```

E-kirjojen kuvailu: Aleph, tietueen kopiointi (1)

- Jos em. tallennuspohjan täyttö tuntuu hankalalta/aikaa vievältä, voi kopioida samassa e-kirjapalvelussa olevan, jonkin aiemman e-kirjan tietueen pohjaksi ja muokata siihen uuden e-kirjan tiedot
- Kun aiemman e-kirjan tietue on auki -> Cataloging -> Duplicate Record tai pikakomento Ctrl+N
- Tätä kopiointia olen tarvittaessa hyödyntänyt. Kun kaksi tietuetta on Alephissa rinnakkain auki, tarkistan vielä, kumpi oli alkuperäinen ja suljen sen ennen kuin alan muokata kopiosta uutta tietuetta.

E-kirjojen kuvailu: Aleph, tietueen kopiointi (2)

- Oikealla kopioitu tietue, jonka alkuun merkitty korjattavat kohdat. Ensimmäiseksi poistan kentän 001, jottei se myöhemmin vahingossa unohtu.
- Olen käyttänyt välitallennuksia (Cataloging -> Save on Local Drive) ennen kuin tietue on valmis

```
LDR      00000nam^a22006134i^4500
001      017549533
005      20210322092940.0
007      cr|||||
008      210319s2021^^^fi^|||||o|||||0||0
         |fin|c
020      a 978-952-246-680-8
         |g HTML
037      b Kauppakamari
         |s FI-Xamk
         |i FI-Hamk
040      a FI-Xamk
         |b fin
         |e rda
         |d FI-Hamk
041      0 a fin
084      a 69.21
         |N ykl
100      1 a Lindblad, Ulrika,
         |e kirjoittaja.
245      10 a Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätös
         |c käytännönläheisesti /
         |c Ulrika Lindblad.
250      a 2., uudistettu painos.
264      1 a [Helsinki] :
         |b Kauppakamari,
         |c [2021]
300      a 1 verkkoaineisto (174 sivua)
336      a teksti
```


E-kirjojen kuvailu: BookWhere (1)

- Esim. Ebook Centralista yksittäin ostettujen kirjojen tietueita olen poiminut paljon BookWherellä. Ohjeita:

<https://www.kiwi.fi/display/kumea/BookWhere>

The screenshot shows a library catalog search interface. At the top, the search criteria are: ISBN is "9781000388107". The search results table is as follows:

Author	Title	Date	Database	M21	M21 Score	RDA	RDA Sc...
Gupta, Varun	Real-world software projects for computer science ...	2021	Oxford University			84	84
Gupta, Varun.	Real-World Software Projects for Computer Scienc...	2021	Novanet Consorti...			84	84
(none)	Real-World Software Projects for Computer Scienc...	uuuu	LIBRIS: Sweden			23	23
Gupta, Varun, 1987- author.	Real-World Software Projects for Computer Scienc...	2021	NEOS Consortium			56	56
Gupta, Varun.	Real-World Software Projects for Computer Scienc...	2021	Dalhousie Univers			84	84
Gupta, Varun, 1987- aut...	Real-world software projects for computer science ...	(none)	British Library Inte			?	0

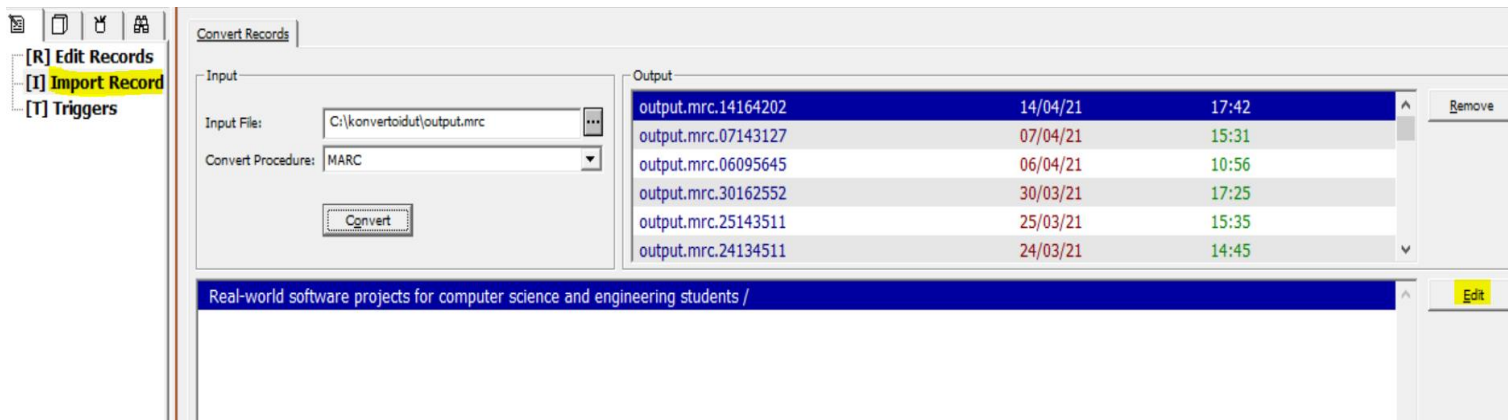
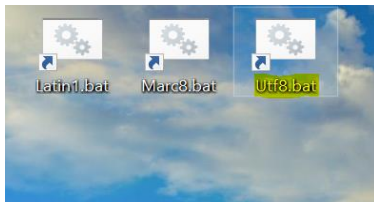
The left-hand navigation pane shows a tree structure with categories like M21, RDA, Media Type, and Database. The Database category is expanded, showing various library sources such as British Library Integrated Catalogue, Dalhousie University, LIBRIS: Sweden, NEOS Consortium, Novanet Consortium, and Oxford University Libraries (Aleph).

The detailed MARC record view for the selected entry is as follows:

Leader 02404pam a22004691i 4500
001 022528527
003 UkOxU
005 20210407172703.0
006 m || d|
007 cr |||||
008 201214s2021 flua o 000|0|eng|d
015 ___ \$a GBC0K2686 \$2 bnb
020 ___ \$a 9781000388107 (ePub ebook) : \$c £59.95
020 ___ \$z 9780367635985 (hbk.) : \$c £53.99
020 ___ \$a 9781000388077 (PDF ebook) : \$c £59.95
020 ___ \$a 9781003119883 (ebook) : \$c £59.95

E-kirjojen kuvailu: BookWhere (2)

- Export-toiminnon jälkeen tietueen konvertointi ja tuominen Alephiin:

The screenshot shows the 'Convert Records' interface. On the left, there is a sidebar with options: [R] Edit Records, [I] Import Record (highlighted in yellow), and [T] Triggers. The main area is divided into 'Input' and 'Output' sections. The 'Input' section has an 'Input File' field with the path 'C:\konvertoidut\output.mrc' and a 'Convert Procedure' dropdown menu set to 'MARC'. A 'Convert' button is located below these fields. The 'Output' section displays a table of converted records with columns for the output file name, date, and time. A 'Remove' button is visible to the right of the table. At the bottom of the interface, there is a status bar with the text 'Real-world software projects for computer science and engineering students /' and an 'Edit' button.

Output File	Date	Time	Action
output.mrc.14164202	14/04/21	17:42	Remove
output.mrc.07143127	07/04/21	15:31	
output.mrc.06095645	06/04/21	10:56	
output.mrc.30162552	30/03/21	17:25	
output.mrc.25143511	25/03/21	15:35	
output.mrc.24134511	24/03/21	14:45	

E-kirjojen kuvailu: BookWhere (3)

<u>020</u>	—	z	9780367635985 (hbk.) :
<u>020</u>	—	a	9781000388077 (PDF ebook)
<u>020</u>	—	a	9781003119883 (ebook)
<u>024</u>	<u>7</u>	a	10.1201/9781003119883
		2	doi
<u>041</u>	<u>0</u>	a	eng
<u>082</u>	<u>04</u>	a	005.10711
		2	23
<u>100</u>	<u>1</u>	a	Gupta, Varun.
		e	author.
<u>245</u>	<u>10</u>	a	Real-world software projects for computer science and engineering students /
		c	Varun Gupta, Anh Nguyen-Duc.
<u>250</u>	—	a	1st
<u>264</u>	<u>1</u>	a	Boca Raton :
		b	CRC Press,
		c	2021.
<u>300</u>	—	a	1 online resource :
		b	illustrations (black and white).
<u>336</u>	—	a	text
		2	rdacontent
<u>336</u>	—	a	still image
		2	rdacontent
<u>337</u>	—	a	computer
		2	rdamedia
<u>338</u>	—	a	online resource
		2	rdacarrier

- Joitakin Aleph-muokkauksessa käytännössä havaittuja seikkoja: BookWhere-poimituissa tietueissa joskus 040-kentän lisäys, kuvailukielen vaihto suomeksi ja mm. RDA-termit 336-338-kentissä muutettava suomeksi ja toisinaan pisteen poistaminen joidenkin kenttien lopusta

E-kirjojen kuvailu: WorldCat

- Jos BookWherestä ei löydy, olen katsonut WorldCatista <https://www.worldcat.org/>
- Jos sieltäkään ei löydy, primäärikuvailu

Kohan kehittynyt MARC-editori (1)

- Toimii Kohan bib-tietueissa, muttei varastotietueissa. Löytyy tietueen muokkaustilassa Asetukset-kohdasta. :

Muokataan *Strategiana asiakaskokemus : miksi, mitä, miten?* / Hannu Saarijärvi, Pekka Puustinen. (Tietue nro 137876)

The screenshot shows the MARC editor interface. At the top, there are buttons for 'Tallenna' (Save), 'Replace record via Z39.50/SRU search', 'Asetukset' (Settings), and 'Peruuta' (Cancel). Below these are tabs for MARC segments 0, 1, 2, 3, 8, and 9. The '0' tab is selected, showing the 'Osa 0' (Part 0) section. The '000' field is highlighted, showing '000 ? - LEADER' and '00 fixed length control field' with the value '02980cam a220'. The 'Asetukset' dropdown menu is open, showing options: 'Siirry kehittyneeseen editoriin' (Move to advanced editor), 'Näytä linkit MARC-formaatin dokumentaatioon' (Show links to MARC format documentation), 'Näytä tagit' (Show tags), 'Vaihda luettelointipohjaa' (Change cataloging base), 'Oletus' (Default), 'AMK opinnäyte arkisto - ÄLÄ KÄYTÄ' (AMK thesis archive - DO NOT USE), and 'AMK opinnäyte arkisto - suomi (käytä tätä)' (AMK thesis archive - suomi (use this)). There is also a 'Pakollinen tieto' (Mandatory information) label and a small icon.

Kiitos!

Kysymyksiä?

irina.vikman@hamk.fi

kirjasto.luettelointi@hamk.fi